

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ  
АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**



**ЭЛЕКТИВТІ ПӘНДЕР КАТАЛОГІ**

**6B01408 – Бастапқы әскери дайындық-дене шынықтыру және спорт**

**«Бастапқы әскери дайындық» кафедрасы**

№	ЖМП циклі ТАҢДАУ КОМПОНЕНТІ (ТК)	ECTS
	<b>ТАҢДАУ КОМПОНЕНТІ (ТК)</b>	
1	<b>Экономика мен кәсіпкерлікті зерттеу әдістері</b>	
	Деректерді жинаудың, өңдеудің жалпы принциптері, әдістері мен әдістері, жаппай экономикалық құбылыстар мен процестердің даму заңдылықтары мен тенденцияларын зерттеу. Капиталдың мәні, формалары, құрылымы. Өндіріс. Өндіріс шығындары. Нарықтық экономикадағы өндіріс кірістері. Бизнес ұғымы. Кәсіпкерлік қызмет түрлері. Меншік теориясы, басқарудың әлеуметтік формалары. Тауар, ақша. Қоғамдық экономикалық жүйе. Нарықтың пайда болуы. Қаржы жүйесі. Бизнесі дамытудағы мемлекеттің рөлі. Макроэкономика. Ресурстарды үнемдеу. Экономикалық дамудың циклдік сипаты. Инфляция және жұмыссыздық. Қазақстан әлемдік шаруашылық байланыстар жүйесінде.	5
2	<b>Құқық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы саласындағы зерттеу дағдылары</b>	
	ҚР Конституциясының, қолданыстағы заңнамасының негізгі ережелері; мемлекеттік басқару органдарының жүйесі, өкілеттіктер шеңбері, экономиканы мемлекеттік реттеудің мақсаттары, әдістері, экономикадағы мемлекеттік сектордың рөлі; қаржылық құқық және қаржы; материалдық және іс жүргізу құқығының өзара іс-қимыл тетігі; сыбайлас жемқорлықтың мәні, оның пайда болу себептері; сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін моральдық-адамгершілік, құқықтық жауапкершілік шаралары; сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қолданыстағы заңнама.	5
3	<b>Экология және өмір қауіпсіздігін зерттеу негіздері</b>	
	Тірі организмдердің, ұйымның әр түрлі деңгейдегі экожүйелерінің, тұтастай алғанда биосфераның, олардың тұрақтылығының негізгі заңдылықтары; БиоСфера компоненттерінің өзара әрекеттесуі және адамның экономикалық қызметінің экологиялық салдары, әсіресе табиғатты пайдалануды күшейту жағдайында; әртүрлі елдердегі және ҚР-дағы орнықты дамудың тұжырымдамалары, стратегиялары мен практикалық міндеттері туралы қазіргі заманғы идеялар; экология, қоршаған ортаны қорғау, орнықты даму мәселелері. Тіршілік қауіпсіздігі, оның негізгі ережелері. Қауіптер, Төтенше жағдайлар. Тәуекелді талдау, тәуекелдерді басқару. Адам қауіпсіздігі жүйелері. Қазіргі заманның тұрақсыздандырушы факторлары.	5
	<b>БАЗАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІБИ ПӘНДЕР ЦИКЛІ</b>	
	<b>ТАҢДАУ КОМПОНЕНТІ (ТК)</b>	
	<b>Кәсіптік даярлау модулі</b>	
4	<b>Автомобиль дайындығы</b>	
	Автокөлік құралдарының конструкциясын, сондай-ақ осы бейіндегі маманның біліктілік сипаттамасына сәйкес көлік техникасын пайдалану қауіпсіздігіне әсер ететін элементтерді зерделеу. Автокөлік техникасы бойынша маман деңгейін қалыптастырады. Пайдалану экологиялық көрсеткіштерін қалыптастыратын, көбінесе автокөлік құралдарының техникалық және өндірістік көрсеткіштерін анықтайтын білім.	5
5	<b>Әскери-медициналық дайындық оқыту әдістемесімен</b>	
	Пәннің мақсаты: әскери қызметкерлердің денсаулығын сақтау, жеке және ұжымдық гигиена. Мазмұны: жеке медициналық қорғау құралдары және оларды пайдалану ережелері. Бөлімшелердің санитарлық нұсқаушысы және санитарлары. Медициналық әскери smv сөмкесі. Жаралар мен қан кетулерге алғашқы медициналық көмек. Жара туралы түсінік. Қан айналымы туралы мәліметтер. Қан кету түрлері. Қан кетудің салдары. Қан кетуді уақытша тоқтату әдістері мен құралдары.	5
6	<b>Төтенше жағдайлар және азаматтық қорғаныс</b>	
	Пәннің мақсаты: табиғи, экологиялық және техногендік сипаттағы ТЖ, экологияның нашарлауы, сондай-ақ ұлттық қауіпсіздікке төнетін қатерлерді зерттеу. Мазмұны: табиғи сипаттағы ТЖ, табиғи қауіптер және геофизикалық сипаттағы ТЖ дүлей зілзалалары ұғымдары. Геологиялық сипаттағы ТЖ. Төтенше жағдай (ТЖ) – объектінің, аумақтың немесе акваторияның жай-күйі, әдетте ТЖ-дан кейін, онда адамдар тобы үшін өмір мен денсаулыққа қауіп төнеді, халыққа және экономикаға материалдық залал келтіріледі, табиғи орта нашарлайды. Экологиялық тәуекел көздері. Табиғи ортаға және табиғи құбылыстарға техногендік әсер: жер сілкінісі, су тасқыны, дауыл, құрғақшылық және т. б.	5

7	<b>Әскери-патриоттық тәрбие</b>	
	Пәннің мақсаты: оқушы жастарды сабақтан тыс уақытта әскери-патриоттық тәрбиелеу. Мазмұны: Қазақстан жастарына патриоттық тәрбие беру: инновациялар, жобалар, тұжырымдамалар, бағдарламалар. Азаматтық-патриоттық және әскери-патриоттық тәрбие: заманауи түсінік және интеграция мәселесі. Жастарды патриоттық тәрбиелеу технологиялары.	5
8	<b>Мектепте тәрбие жұмысын ұйымдастыру және өткізу</b>	
	Пәннің мақсаты: мектептегі тәрбие жұмысы, оның әдіснамасы туралы білімді қалыптастыру. Мазмұны: кәсіби қасиеттері. Білім берудің заңдылықтары, принциптері, әдістері, құралдары, формалары. Дүниетаным-тұлғаның өзегі. Ұжым тәрбие құралы ретінде. Дидактика. Оқу процесі. Оқыту заңдылықтары, принциптері. Мазмұны, әдістері, құралдары, оқыту формалары. Оқыту процесінің сапасын педагогикалық бақылау. Оқытудың мотивтері, педагогикалық технологиялары.	5
9	<b>Дене шынықтыру тарихы</b>	
	Пәннің мақсаты: дене шынықтыру және спорт генезисінің себептері мен механизмдерін, олардың даму заңдылықтары мен нақты принциптерін зерттеу; студенттерді болашақ мамандығының педагогикалық практикасында қолдануға мүмкіндік беретін тарихи біліммен қаруландыру. Мазмұны: қазіргі тарих дене шынықтыру мен спорттың ежелгі дәуірден бүгінгі күнге дейінгі эволюциясын бақылайды. Өз кезегінде, дене шынықтыру және спорт тарихы өзінің ғылыми және оқу пәнінде осы ұғымдарды қолдана отырып, барлық спорт ғылымының маңызды бөлігін құрайды.	4
	<b>Кәсіптік даярлау модулі</b>	
10	<b>Тактикалық дайындық</b>	
	"Әскери-әуе күштерінің әуе шабуылына қарсы қорғанысының радиолокациялық кешендерін пайдалану және жөндеу" әскери-есептік мамандығы бойынша запастағы офицерлерді даярлау бағдарламасы бойынша білім алушыларды "әскери-техникалық даярлау". Практикалық сабақтар теориялық білімді бекіту және тереңдету, П-18 радиолокациялық станциясының (РЛС) жүйелері мен блоктарының жұмыс істеуін тексеру және баптау, сондай-ақ олардың техникалық жай-күйін бағалау үшін практикалық дағдыларды қалыптастыру мақсатында өткізіледі.	5
11	<b>Емдік дене шынықтыру</b>	
	Мазмұны: жеке медициналық қорғау құралдары және оларды пайдалану ережелері. Бөлімшелердің санитарлық нұсқаушысы және санитарлары. Медициналық әскери smv сөмкесі. Жаралар мен қан кетулерге алғашқы медициналық көмек. Жара туралы түсінік. Қан айналымы туралы мәліметтер. Қан кету түрлері. Қан кетудің салдары. Қан кетуді уақытша тоқтату әдістері мен құралдары.	5
12	<b>Ақпараттық технологияларды пайдаланудың құқықтық аспектілері, қауіпсіздік және ақпаратты қорғау мәселелері</b>	
	Пәннің мақсаты-педагогикалық міндеттерді шешуде олардың мүмкіндіктерін игеру және оларды қолданумен байланысты тәуекелдерді түсіну негізінде қазіргі білім беру ортасындағы және педагогикалық қызметтегі ақпараттық технологиялардың рөлі туралы тұтас түсінік қалыптастыру арқылы мұғалімнің кәсіби құзыреттілігінің қалыптасуына ықпал ету.	5
13	<b>БӘД оқыту әдістемесіндегі жаңа тәсілдер</b>	
	Пәннің мақсаты: оқушылардың жеке шығармашылық қабілеттерін дамытуға, кәсіби және әлеуметтік өзін-өзі анықтауға саналы түрде қарауға мүмкіндік береді. Мазмұны: оқу процесін әдістемелік қамтамасыз етуге ерекше назар аударылады - тыңдаушылардың кәсіби дайындығының сапасына үлкен әсер ететін тиімді педагогикалық құралдардың бірі ретінде компьютерлерге арналған автоматтандырылған бағдарламаларды пайдалану ұсынылады. Автор тыңдаушыларды арнайы даярлауды жетілдіруге ықпал ететін арнайы әдістемелік қамтамасыз етуді (компьютерлерге арналған бағдарламалар, Оқу мақсатындағы мәліметтер базасы, бақылау-оқыту бағдарламалары, тестілеу бағдарламалары, электрондық оқулықтар мен құралдар) пайдалануды ұсынады.	5
14	<b>Білім берудегі цифрлық технологиялар</b>	
	Білім беруді ақпараттандыру. Заманауи цифрлық технологиялар және оларды білім беруде қолдану. Мультимедиялық технологиялар. Білім берудегі 3D технологиялары. Сандық білім беру ресурстарының жіктелуі. Сапалы цифрлық білім беру ресурстарын әзірлеу. Виртуалды шындық. Сандық робототехника. Әдістеме оқу процесінде цифрлық білім беру ресурстарын пайдалану. Оқу нәтижелерін цифрландыру. Сабақтан тыс және ғылыми-зерттеу жұмыстарын цифрландыру мәселелері. Білім берудің әкімшілік-басқару қызметін цифрландыру. НЗМ ДББҰ сандық білім беру ресурстары	5

15	<b>Дене шынықтыру негіздері</b>	
	Пәннің мақсаты: студенттерге дене шынықтыру мен спорттың теориялық негіздері бойынша терең білім беру, оларды әр түрлі білім беру мекемелері мен спорттық ұйымдарда – болашақ кәсіби қызмет орны бойынша оның негізгі ұғымдарын іс жүзінде жүзеге асыруға үйрету, дене шынықтыру және спорт саласында арнайы білім мен дағдылар жүйесін қалыптастыру, педагогикалық ойлауға тәрбиелеу.	4
	<b>Жалпы әскери және спорттық дайындық модулі</b>	
16	<b>Атыс дайындығы</b>	
	Пәннің мақсаты: атыс дайындығы саласында кешенді білім мен практикалық дағдыларды қалыптастыру Мазмұны: атыс қаруының даму тарихы. Заманауи атыс қаруы мен граната атқыштар. Ішкі баллистиканың негізгі ережелері. Оқ ату кезінде оқтың таралуы. Қазақстан армиясының мотоатқыштар взводын қаруландыру: АК-74, РПК-74, РПГ-7В, СВД, ПМ. Жауынгерлік сипаттамалары.	5
17	<b>Әскери робототехника негіздері</b>	
	Пәннің мақсаты: әскери робототехника, түрлі технологиялар негіздерін зерттеу, жаратылыстану пәндерінен алған білімдері мен дағдыларын біріктіру Мазмұны: әскери робототехника және инженерлік жүйелерді жобалау перспективалары туралы, жауынгерлік міндеттерді шешу үшін роботтарды құрастырудың, модельдеудің және бағдарламалаудың жаңа тәсілдері туралы.	5
18	<b>Педагогикалық менеджмент</b>	
	Пәннің мақсаты: студенттердің әскери-кәсіптік білім беру жүйесіндегі менеджмент теориясы мен практикасы туралы білімдерін терең, жан-жақты және шығармашылық меңгеруі. Мазмұны: болашақ оқытушыларды білім беру жүйесіндегі менеджменттің берік дағдылары мен дағдылары жүйесімен қаруландыру, олардың оқу-тәрбие жұмысын ұйымдастыру мен өткізуде оларды тиімді қолдану қабілетін дамыту	5
19	<b>Ұлттық спорт түрлері</b>	
	Пәннің мақсаты: Қазақ ұлттық спорт түрлерінің пайда болуы мен дамуы, сондай-ақ әртүрлі мектеп жасындағы балаларға арналған ашық ойындарды оқыту әдістемесі туралы білім. Мазмұны: халық педагогикасына деген қызығушылықтың артуы ашылды. Дене шынықтыру сабақтарында қазақ халық ойындарын пайдалану жас ұрпақты оқыту процесін ізгілендірудің маңызды бағыты болып табылады. Әр ұлттық ойынның өзіндік ерекшелігі бар, әдеттегі жаттығулардан, эстетикадан, адамгершіліктен, интеллектуалдылықтан ерекшеленеді.	4
20	<b>Әскери инженерлік дайындық, әскери топография, басқару және байланыс</b>	
	Пәннің мақсаты: БӨД бакалаврының лауазымдық міндеттерін табысты орындау үшін қажетті көлемде білім алатын жоғары білікті мамандарды даярлау. Мазмұны: бағдарлау туралы жалпы түсінік. Көкжиектің жақтарын, жергілікті жерлердегі бағыттарды анықтау әдістемесі. Әскери байланыс бойынша сабақтарды оқыту әдістемесі. Әскери-инженерлік дайындық бойынша сабақ өткізу әдістемесі. Инженерлік кедергілердің мақсатын, жіктелуін зерттеу бойынша сабақтар өткізу әдістемесі. Әскери бөлімшелер басқармасындағы байланыстың мәні, міндеттері. Байланыс құралдары. Радиобайланыс құралдарының жалпы сипаттамасы.	6
21	<b>Өзін-өзі қорғау және қоян-қолтық ұрысты оқыту әдістемесі</b>	
	Білім мен дағдыларды көрсету, байыту, ДШ, БӨД сабақтарында және әскери-патриоттық тәрбие бағдарламасы бойынша практикалық дайындық процесінде алған белгілі бір дағдыларды көрсету, дене шынықтыру сабақтарында және спортпен шұғылдану кезінде алған дене шынықтыруды көрсету. Салауатты өмір салтын насихаттау және дамыту, әскери-қолданбалы спорт түрлерімен айналысу. Оқушыларда ұжымшылдық, жолдастық, достық, жауапкершілік және өзара көмек сезімдерін тәрбиелеу.	5
	<b>Жалпы әскери және спорттық дайындық модулі</b>	
22	<b>Жауынгерлік даярлықты ұйымдастырудағы автоматтандырылған жүйелер</b>	
	Пәннің мақсаты: студенттердің дербес компьютерлерді құрудың және олардың жұмыс істеуін ұйымдастырудың теориялық негіздерін, олардың бағдарламалық қамтамасыз етілуін зерттеу Мазмұны: ұйымдағы автоматтандырылған жүйелер жауынгерлік дайындық "әскери-әуе күштерінің әуе қорғанысының радиолокациялық кешендерін пайдалану және жөндеу" және "әскери-әуе күштерінің әуе қорғанысының радиотехникалық құралдарын автоматтандырылған басқару құралдарын пайдалану және жөндеу" жоғары оқу орындарының студенттеріне арналған.	5

23	<b>Әскери-кәсіптік білім беру философиясы</b>	
	Мәдениет жүйесіндегі Философия. Философия танымдық қызмет ретінде, танымдық қатынас ретінде, әлеуметтік және жеке сананың формасы ретінде. Философия дүниетаным ретінде. Философия ғылым ретінде: объект, пән, құрылым, әдістер, функциялар. Философиялық білімнің негізгі мәселелері: қоршаған әлемнің құбылыстары мен процестерінің пайда болуы, мәні, мазмұны, құрылымы мен заңдылықтары. Философиялық білімнің ерекшелігі.	5
24	<b>Мектептегі оқыту мен бағалаудың жаңа тәсілдері</b>	
	Оқыту нәтижелерін бағалаудың заманауи құралдары. Білім беру үдерісіндегі бағалаудың орны мен рөлі. Бағалау қызметі мәселесі. Критериалды бағалау технологиясының моделі. Бағалау принциптері. Бағалау кезеңдері мен құралдары. Критерийлік кестелер-рубрикаторлар. Формативті бағалау және жиынтық (ішкі және сыртқы) бағалау. Жиынтық бағалау нәтижелерін модерациялау. Білім беру нәтижелерін бағалаудың жас критерийлері. Өзін-өзі бағалау және құрдастарымен өзара бағалау. Портфолионың педагогикалық міндеттері. Портфолионың функциялары мен құрамы.	5
25	<b>Әскерге шақыру жасына дейінгі жастардың дене шынықтыру дайындығы</b>	
	Пәннің мақсаты: әскерге шақыру жасына дейінгі жастардың дене шынықтыру дайындығын игеру. Мазмұны: "әскерге шақырылғанға дейінгі жастардың дене шынықтыру негіздері: Жалпы және арнайы дайындық."бұл физикалық жетілуді қамтамасыз ету, денсаулықты нығайту, жоғары салауатты өмір салтына дайындық, практикалық дағдылар мен дағдыларды қалыптастыру. Жалпы дене шынықтыру (FPP) - бұл ағзаның функционалдық мүмкіндіктерін, дағдыларын, қасиеттерін, дағдыларын, көптеген әрекеттерді орындауға адамның физикалық дайындығын дайындауға бағытталған оқу процесі.	4
26	<b>Әлемнің жетекші елдерінің қару-жарағы мен әскери техникасы</b>	
	Пәннің мақсаты: әскери жабдықтарды зерттеу және пайдалану дағдыларын қалыптастыру Мазмұны: Қарулы Күштердің жауынгерлік дайындығы бейбіт уақыттағы барлық әскерлердің нәтижесі болып табылады және бұл мәселеде бейбіт оқыту салаларының қайсысы маңызды екенін көрсету мүмкін емес. Жеке оқыту, жарғылық жаттығулар, күзет қызметі, атыс, тактикалық жаттығулар, далалық инженерия, оқу маневрлері — осының бәрі, әрқайсысына, әр түрлі қатынастарда әскерлерді дамыта отырып, жанама түрде, содан кейін тікелей, олардың жауынгерлік дайындығына және жауынгерлік дайындығын арттыруға ықпал етеді.	6
27	<b>Әскери-қолданбалы дайындық</b>	
	Жалпы мәдениетті қалыптастыру, рухани-адамгершілік, азаматтық, әлеуметтік, тұлғалық және интеллектуалдық даму, білім алушылардың әлеуметтік табыстылығын, шығармашылық қабілеттерін дамытуды, денсаулығын сақтау мен нығайтуды, оның дамуы мен денсаулық жағдайының жеке ерекшеліктерін ескере отырып, жоспарланған нәтижелерді қамтамасыз етуді, тұлғаның қалыптасуы мен дамуын қамтамасыз ететін өзін-өзі жетілдіру.	5